

Lausunto

31.01.2025

Asia: VN/32825/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Helsingin yliopiston elokuva- ja televisiotutkimuksen opiskelijoiden ainejärjestö Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan Elokuvaryhmä ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksen luonnoksesta opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi. Lausuntomme koskee Lakia Kulttuurivirastosta ja erityisesti Kansallisen audiovisuaalisen insituutin tehtäviä uudessa virastossa.

Monien muiden lausuntonsa antaneiden tavoin katsomme, että KAVIn nykyisiä tehtäviä koskevat 2. pykälän kohdat 5 ja 6 lakiesityksessä ovat puutteelliset ja epämääräiset, eivätkä ne sen vuoksi turvaa näitä tehtäviä uudessa Kulttuurivirastossa. Vaikuttaa selvältä, että lakiesityksen väljä muotoilu tulee johtamaan KAVIn tämänhetkisten tehtävien supistamiseen. Kuten monet tahot ovat lausunnoissaan todenneet, on merkittävä riski, että uuden viraston perustaminen tulee kalliimmaksi kuin ilman virastouudistusta jatkaminen, ja potentiaaliset säästöt näkyisivät vasta vuosien päästä. Itse virastojen yhdistäminen ei siis todennäköisesti tule aiheuttamaan säästöjä, vaan säästöjä tavoitellaan Kavin ja Taiken toimintojen supistamisen kautta. KAVI on pitkään ollut aliresursoitu ja OKM:n tulevien leikkausten vuoksi Kulttuurivirasto on todennäköisesti välittömien lisäsäästöjen edessä. KAVIn tehtäviä on vuosien varrella supistettu jo moneen otteeseen.

KAVIn laaja-alainen toiminta on korvaamattoman tärkeä rakenne suomalaisessa elokuvakulttuurissa. Elokuva-alan elinvoimaisuus ja tulevat menestystarinat tarvitsevat suomalaisen elokuvakulttuurin säilyttämisen, esittämisen ja tutkimisen turvaamaa syvällistä historiatietoisuutta ja näitä tehtäviä hoitavaa vahvaa virastoa. KAVI onkin ollut myös elokuva- ja televisiotutkimuksen opiskelijoiden tärkeä tukija niin opinnoissamme kuin suoran esitystoiminta-yhteistyön myötä järjestötoiminnassa työelämäosaamisemme kehittämisen mahdollistajana. Edellytykset suoraan yhteistyöhön ovat KAVIn aliresursoinnin myötä viime vuosina heikentyneet, ja virastouudistus uhkaa heikentää yhteistyön mahdollisuuksia entisestään.

Kavin toiminta on elimellinen osa myös alalle valmistuneiden työelämää. Moni elokuvatutkimuksesta valmistunut vähintäänkin tavoittelee työ- ja harjoittelupaikkoja KAVilla, ja instituutin työ tukee merkittäväällä tavalla koko suomalaisen elokuva-alan erilaisia asiantuntijajoukkoja, joihin elokuvatutkimuksen tutkinto opiskelijoitaan valmistaa. Niin tutkijat, elokuvatuotannot, elokuvalevitys kuin festivaalitoiminta hyötyvät KAVIn arkisto-, kirjasto-, tutkimus-, esitys- ja mediakasvatustoiminnasta.

Tulevan Kulttuuriviraston nykyisen KAVIn tehtävistä vastaavan osaston/osastojen mahdollisuudet työllistää niin harjoittelijoita kuin vakituisia ammattilaisia ovat vaarassa heikentyä entisestään. Toiminnan supistaminen uhkaa korkeakoulutettujen ennestään vaikeaa työtilannetta ja tuhlaa kalliita koulutusresursseja.

Himmanen Valteri
Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan Elokuvaryhmä ry